

Педагогическо списание на
Великотърновския университет
„Св. св. Кирил и Методий“

**ПЕДАГОГИЧЕСКИ
АЛМАНАХ**

Брой 2, 2020

РЕЦЕНЗИИ

REVIEWS

**ОБУЧЕНИЕТО ПО НЕМСКИ ЕЗИК В СЪВРЕМЕННИЯ ЧУЖДОЕЗИКОВ
КОНТЕКСТ. Учебник. Автор: Янка Коева. Велико Търново:
Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2020, 242 с.
ISBN: 978-619-208-215-4
Пенка Кънева***

TEACHING GERMAN IN THE MODERN FOREIGN LANGUAGE CONTEXT.
A Textbook. Author: Yanka Koeva. Veliko Tarnovo: “St. Cyril and St. Methodius”
Publishing House of the University of Veliko Tarnovo, 2020, 242 p.
ISBN: 978-619-208-215-4
Penka Kaneva

Abstract: *A new book for teaching German as a foreign language is presented in the paper. The author, Yanka Koeva, writes about the modern dimensions of some methodological issues since learners, educational policy and social demands have changed.*

Considering the latest achievement in neurodidactics, psycholinguistics, sociolinguistics as well as the European dimensions of education policy allows the author to define the goals, principles and content of the modern foreign language teaching. Well-known traditional teaching methods are presented followed by some recently developed alternative methods.

Yanka Koeva gives special attention to teaching and acquiring linguistic knowledge and skills, necessary for learners to be able to use the target language for communication; she also systematizes modern views of the teachers' professional competencies and gives useful ideas for organizing the process of foreign language teaching.

Keywords: *German; foreign language; teaching; neurodidactics; methods; knowledge; skills; professional competencies.*

Да се напише учебник по методика на обучението по чужд език е трудно. От една страна, изглежда, че почти всичко вече е казано, систематизирано, обяснено. От друга страна, съвремението

* **Пенка Кънева** – доцент, доктор, преподавател и ръководител катедра „Начална училищна педагогика“, при Педагогическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ Велико Търново, България, e-mail: p.kuneva@gmail.com

ни е повлияно от фактори, които налагат нов „поглед“, преоценка и адекватна промяна в постулатите на приложната научна дисциплина. Точно такива нови измерения на методическите въпроси откриваме в книгата на Янка Коева „Обучението по немски език в съвременния чуждоезиков контекст“. Факторите, които налагат нова гледна точка според авторката, са повишените социални изисквания на обществото, съвременната образователна политика и промененото поколение учещи (с. 7).

Отправната точка на Янка Коева при формулирането на целите, принципите и съдържанието на съвременното чуждоезиково обучение са характеристиките на европейската езикова политика. Авторката е структурирала информацията с логическа последователност, задълбочено и многоаспектно. Методите на чуждоезиково обучение са описани в съпоставителен план, като се започва от исторически възникналите (традиционни) методи, след което, през призмата на межкултурната концепция и концепцията за многоезичието, са описани алтернативните методи за езиково обучение. Изведена е тезата, че учителите по чужди езици, в съответствие с европейската езикова политика, следва да се превърнат в експерти по многоезичие, като за целта е необходимо да бъде преосмислено тяхното базово и продължаващо обучение (с. 46). Нещо повече. Отправено е предизвикателството към преподаващите в постметодически контекст – сами да откриват най-добрия метод за съответната учебна ситуация, като се опират на отличната си теоретична и практическа подготовка.

Актуализирано е и звученето на принципите на чуждоезиковото обучение, откроява се обособеният раздел: „Особености и специфични принципи на ранното чуждоезиково обучение“. Целите на съвременното обучение по чужд език са изведени след ретроспективен преглед на целите му в миналото. При разкриването на неговото съдържание авторката констатира принципна разлика в сравнение с останалите учебни дисциплини: на преден план е придобиването на речеви навици и умения в областта на рецептивните и продуктивните дейности, които осигуряват възможност за практическо използване на езика, а не само за усвояване на понятия и получаване на знания. Направената констатация се отразява на по-нататъшното структуриране на информацията в книгата – представянето на езиковите дейности е обособено в два раздела: рецептивни и продуктивни езикови дейности. Прави впечатление грижата на Янка Коева за осигуряване на добра четивност на текста: и четирите езикови дейности са разгледани като комуникативно ориентирани дейности, като процеси на взаимодействие, посочени са разновидностите им, типовете задачи за упражнението и развитието им; класифицирани са стратегиите, които учителите следва да преподават, а учениците да усвоят и прилагат с цел ефективност на съответното езиково умение. Тази организация на текста прави възможно читателите да възприемат с лекота информацията, да я сравняват, анализират и интерпретират.

Специално внимание в книгата е отделено на преподаването и усвояването на езикови знания – лексикални и граматически, както и на формирането на навици за произношение и умения за правопис. Направен е преглед на научните изследвания по темата и са обобщени препоръки в практически план. Примерите са от обучението по немски език като чужд, но изводите и препоръките са валидни за езиковото обучение въобще.

Изложението на Янка Коева логично завършва със систематизирането на съвременните виждания за компетентностите на преподавателя и организацията на обучението по чужд език. Посочени са специфичните особености и изисквания към планирането на учебния процес, разгледани са видовете и методите за проверка и оценка на езиковата компетентност, описани са социалните форми на организация на обучението, накратко е представена актуалната процедура за избор на учебен комплекс и са систематизирани критерии за оценка, изисквания към съдържанието и характеристики на учебните комплекси за различни по възраст обучаеми.

Цялостното впечатление от книгата „Обучението по немски език в съвременния чуждоезиков контекст“ е, че е написана с мисъл и грижа за учителите – за студентите, които се подготвят за преподаватели по чужди езици, и за практикуващите учители, които са изправени пред предизвикателствата на практиката и реалния образователен процес – спецификата на обучението по чужд език; развитието на съвременната наука, новите обществени и политически условия и

изискванията за промяна, които те пораждаат. Благодарение на голямото количество литературни източници, които са анализирани, систематизирани и обобщени в книгата, тя може да бъде полезна и на автори на учебни комплекси, както и на всички, които проявяват интерес към проблемите на преподаването и ученето на (чужди) езици.

В заключение е необходимо да се отбележи, че новата книга на Янка Коева, заедно с неотдавна издадените други нейни трудове¹, е доказателство за приноса ѝ към теорията и практиката на съвременното езиково обучение.

БЕЛЕЖКИ

¹ Другите монографии, публикувани от Янка Коева, са:

а) **Коева, Я. (2014).** *Многоезичие и обучението по немски език като чужд*. Велико Търново: Ивис. // **Коева, Я. (2014).** *Mnogoezichieto i obuchenieto po nemski ezik kato chuzhd*. Veliko Tarnovo: Ivis.

б) **Коева, Я. (2018).** *Невродидактика и многоезичие*. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“. // **Коева, Я. (2018).** *Nevrodidaktika i mnogoezichie*. Veliko Tarnovo: “St. Cyril and St. Methodius” Publishing House of the University of Veliko Tarnovo.